

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2014 - 2019

Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

2013/0407(COD)

21.1.2015

*****I**

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενίσχυση ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας
(COM(2013)0821 – C7-0427/2013 – 2013/0407(COD))

Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

Εισηγήτρια: Nathalie Griesbeck

Υπόμνημα για τα χρησιμοποιούμενα σύμβολα

- * Διαδικασία διαβούλευσης
- *** Διαδικασία έγκρισης
- ***I Συνήθης νομοθετική διαδικασία (πρώτη ανάγνωση)
- ***II Συνήθης νομοθετική διαδικασία (δεύτερη ανάγνωση)
- ***III Συνήθης νομοθετική διαδικασία (τρίτη ανάγνωση)

(Η ενδεικνυόμενη διαδικασία στηρίζεται στη νομική βάση που προτείνεται στο σχέδιο πράξης.)

Τροπολογίες σε σχέδιο πράξης

Τροπολογίες του Κοινοβουλίου σε δύο στήλες

Η διαγραφή κειμένου σημαίνεται με ***πλάγιους έντονους χαρακτήρες*** στην αριστερή στήλη. Η αντικατάσταση κειμένου σημαίνεται με ***πλάγιους έντονους χαρακτήρες*** και στις δύο στήλες. Το νέο κείμενο σημαίνεται με ***πλάγιους έντονους χαρακτήρες*** στη δεξιά στήλη.

Η πρώτη και η δεύτερη γραμμή της επικεφαλίδας κάθε τροπολογίας προσδιορίζουν το σχετικό τμήμα του εξεταζόμενου σχεδίου πράξης. Εάν μία τροπολογία αναφέρεται σε ήδη υφιστάμενη πράξη την οποία το σχέδιο πράξης αποσκοπεί να τροποποιήσει, η επικεφαλίδα περιέχει επιπλέον και μία τρίτη και μία τέταρτη γραμμή που προσδιορίζουν αντίστοιχα την υφιστάμενη πράξη και τη διάταξή της στην οποία αναφέρεται η τροπολογία.

Τροπολογίες του Κοινοβουλίου με μορφή ενοποιημένου κειμένου

Τα νέα τμήματα του κειμένου σημαίνονται με ***πλάγιους έντονους χαρακτήρες***. Τα τμήματα του κειμένου που διαγράφονται σημαίνονται με το σύμβολο ■ ή με διαγραφή. Η αντικατάσταση κειμένου σημαίνεται με ***πλάγιους έντονους χαρακτήρες*** που υποδηλώνουν το νέο κείμενο και με διαγραφή του κειμένου που αντικαθίσταται.

Κατ' εξαίρεση, δεν σημαίνονται οι τροποποιήσεις αυστηρά τεχνικής φύσης που επιφέρουν οι υπηρεσίες κατά την επεξεργασία του τελικού κειμένου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	5
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	37

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενίσχυση ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας (COM(2013)0821 – C8-0427/2013 – 2013/0407(COD))

(Συνήθης νομοθετική διαδικασία: πρώτη ανάγνωση)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο (COM(2013)0821) ,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 294, παράγραφος 2, και το άρθρο 82, παράγραφος 2, στοιχείο β) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τα οποία του υποβλήθηκε η πρόταση από την Επιτροπή (C8-0427/2013),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 294, παράγραφος 3, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 59 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων (A8-0000/2015),
1. εγκρίνει τη θέση σε πρώτη ανάγνωση όπως παρατίθεται κατωτέρω·
 2. ζητεί από την Επιτροπή να του υποβάλει εκ νέου την πρόταση, αν προτίθεται να της επιφέρει σημαντικές τροποποιήσεις ή να την αντικαταστήσει με νέο κείμενο·
 3. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει τη θέση του Κοινοβουλίου στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στα εθνικά κοινοβούλια.

Τροπολογία 1

Πρόταση οδηγίας

Αιτιολογική σκέψη -1 (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(-1) Το άρθρο 11, παράγραφος 1, της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών του

1948, κηρύσσει ότι κάθε άτομο που κατηγορείται για εγκληματική πράξη θεωρείται αθώο μέχρι αποδείξεως της ενοχής του σύμφωνα με τον νόμο σε δημόσια δίκη στην οποία του παρέχονται όλες οι απαραίτητες εγγυήσεις για την υπεράσπισή του. Το άρθρο 48 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής «Χάρτης»), το άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ) και το άρθρο 14 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα κατοχυρώνουν το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη. Το άρθρο 48, παράγραφος 1 του Χάρτη εξασφαλίζει το δικαίωμα στο τεκμήριο αθωότητας.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Είναι απαραίτητο να υπενθυμιστεί ότι η οδηγία στηρίζεται επίσης στον Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής ένωσης και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών.

Τροπολογία 2

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(1) Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι να ενισχυθεί το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, με τη θέσπιση ελαχίστων κανόνων για ορισμένες πτυχές του τεκμηρίου της αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη.

Τροπολογία

(1) Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι να ενισχυθεί το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, με τη θέσπιση ελαχίστων κανόνων για ορισμένες πτυχές του τεκμηρίου της αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη, **και να διασφαλίσει ότι οι ύποπτοι και τα άτομα που διώκονται επωφελούνται, σε ολόκληρη την Ένωση ενός κοινού και**

*αρκετά υψηλού επιπέδου προστασίας
καθώς και των σχετικών διαδικαστικών
εγγυήσεων.*

Or. fr

Τροπολογία 3

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(2) Με τη θέσπιση ελάχιστων κανόνων για την προστασία των δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων ή κατηγορουμένων, η παρούσα οδηγία θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη των κρατών μελών στα συστήματα απονομής ποινικής δικαιοσύνης των άλλων κρατών μελών, και μπορεί, ως εκ τούτου, να συμβάλει στη διευκόλυνση της αμοιβαίας αναγνώρισης των αποφάσεων σε ποινικές υποθέσεις. **Οι κοινοί αυτοί ελάχιστοι κανόνες θα άρουν τα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών σε ολόκληρη την επικράτεια των κρατών μελών.**

Τροπολογία

(2) Με τη θέσπιση ελάχιστων κανόνων για την προστασία των δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων ή κατηγορουμένων, η παρούσα οδηγία θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη των κρατών μελών στα συστήματα απονομής ποινικής δικαιοσύνης των άλλων κρατών μελών, και μπορεί, ως εκ τούτου, να συμβάλει στη διευκόλυνση της αμοιβαίας αναγνώρισης των αποφάσεων σε ποινικές υποθέσεις.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Μολονότι η παρούσα οδηγία δύναται να έχει έμμεσο αντίκτυπο στην ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών, ουδέν στοιχείο της πρότασης επιδιώκει συγκεκριμένα τον στόχο αυτό.

Τροπολογία 4

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 6

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(6) Η παρούσα οδηγία θα ισχύει μόνο για τις ποινικές διαδικασίες. Οι διοικητικές διαδικασίες που επισύρουν κυρώσεις, όπως είναι οι διαδικασίες επί ανταγωνισμού, φορολογικών ζητημάτων, εμπορικών ζητημάτων, χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και άλλες έρευνες που διεξάγονται από διοικητικές αρχές σε σχέση με αυτές τις διαδικασίες, καθώς και οι διαδικασίες ενώπιον πολιτικών δικαστηρίων δεν καλύπτονται από την παρούσα οδηγία.

(6) Η παρούσα οδηγία πρέπει να ισχύει στις ποινικές διαδικασίες.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Η παρούσα τροπολογία είναι σε συνάρτηση με τις τροπολογίες επί των άρθρων 6α και 6β.

Στηρίζεται στη νομολογία Engel (ΕΔΔΑ Υπόθεση Engel και άλλοι κατά Κάτω Χωρών της 8ης Ιουνίου 1986, την οποία ακολουθούν παγίως το ΕΔΔΑ και το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία ορίζει την έννοια των κυρώσεων «ποινικής φύσεως» κατά το άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών. Εμπίπτουν στις «ποινικές κυρώσεις» οι στερήσεις της ελευθερίας που μπορούν να επιβληθούν κατασταλτικά. Συνεπώς, ο ποινικός τομέας δεν περιορίζεται στο ποινικό δίκαιο και στην τυπική ποινική διαδικασία αλλά καλύπτει ένα ευρύτερο πεδίο και μπορεί, ιδίως, να συμπεριλάβει αυτό που στο εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών της σύμβασης εμπίπτει στις πειθαρχικές διαδικασίες ή στις διαδικασίες που διεξάγονται ενώπιον των διοικητικών κ.λ.π. αρχών.

Τροπολογία 5

Πρόταση οδηγίας

Αιτιολογική σκέψη 6 α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(6 α) Υπό το φως της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, οι εγγυήσεις της δίκαιης δίκης ισχύουν όταν η διαφορά εμπίπτει στον «ποινικό τομέα», όπως αυτός έχει οριστεί από το

Δικαστήριο. Συνεπώς, ο ποινικός χαρακτήρας μιας διαδικασίας δεν μπορεί πάντα να καθορίζεται λαμβάνοντας αποκλειστικά υπόψη τον χαρακτηρισμό της διαδικασίας αυτής βάσει του εθνικού δικαίου. Για την επίτευξη των στόχων των Συνθηκών και της παρούσας οδηγίας καθώς και του πλήρους σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων που προβλέπονται, μεταξύ άλλων, από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και την ΕΣΔΑ, για την εφαρμογή της οδηγίας πρέπει, επομένως, να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνον ο τυπικός χαρακτηρισμός της διαδικασίας βάσει του εθνικού δικαίου αλλά επίσης η φύση της παράβασης και ο βαθμός αυστηρότητας της κύρωσης που κινδυνεύει να υποστεί το ενδιαφερόμενο άτομο.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Η παρούσα τροπολογία είναι σε συνάρτηση με τις τροπολογίες επί της αιτιολογικής σκέψης 6 και που προσθέτουν την αιτιολογική σκέψη 6β.

Στηρίζεται στη νομολογία Engel (ΕΔΔΑ Υπόθεση Engel και άλλοι κατά Κάτω Χωρών της 8ης Ιουνίου 1986, την οποία ακολουθούν παγίως το ΕΔΑΔ και το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία ορίζει την έννοια των κυρώσεων «ποινικής φύσεως» κατά το άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών. Εμπίπτουν στις «ποινικές κυρώσεις» οι στερήσεις της ελευθερίας που μπορούν να επιβληθούν κατασταλτικά. Συνεπώς, ο ποινικός τομέας δεν περιορίζεται στο ποινικό δίκαιο και στην τυπική ποινική διαδικασία αλλά καλύπτει ένα ευρύτερο πεδίο και μπορεί, ιδίως, να συμπεριλάβει αυτό που στο εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών της σύμβασης εμπίπτει στις πειθαρχικές διαδικασίες ή στις διαδικασίες που διεξάγονται ενώπιον των διοικητικών κ.λ.π. αρχών.

Τροπολογία 6

**Πρόταση οδηγίας
Αιτιολογική σκέψη 6 β (νέα)**

(6 β) Κατά συνέπεια, οι εγγυήσεις που προβλέπονται από την παρούσα διαδικασία πρέπει να εφαρμόζονται σε όλες τις διαδικασίες που μπορούν να οδηγήσουν σε περιοριστικά μέτρα, ιδίως δε σε στερήσεις της ελευθερίας που μπορούν να επιβληθούν κατασταλτικά, πλην αυτών που λόγω της φύσεως, της διάρκειας ή των τρόπων εκτέλεσής τους δεν δύνανται να προξενήσουν σημαντική βλάβη, καθώς και στις διαδικασίες που ενδέχεται να οδηγήσουν σε αναφορές στο ποινικό μητρώο. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, δεν πρέπει να αποτελεί εμπόδιο για την εφαρμογή της οδηγίας το γεγονός ότι οι διαδικασίες δεν κινήθηκαν κατόπιν πράξεων οι οποίες χαρακτηρίζονται ως ποινικά αδικήματα στο εθνικό δίκαιο, δεν διεξάγονται ενώπιον ποινικού δικαστηρίου ούτε συνεπάγονται τυπικά ποινικές κυρώσεις βάσει του εθνικού δικαίου.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Η παρούσα τροπολογία είναι σε συνάρτηση με τις τροπολογίες επί της αιτιολογικής σκέψης 6 και με την προσθήκη της αιτιολογικής σκέψης 6β.

Στηρίζεται στη νομολογία Engel (ΕΔΔΑ Υπόθεση Engel και άλλοι κατά Κάτω Χωρών της 8ης Ιουνίου 1976, την οποία ακολουθούν παγίως το ΕΔΔΑ και το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία ορίζει την έννοια των κυρώσεων «ποινικής φύσεως» κατά το άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών. Εμπίπτουν στις «ποινικές κυρώσεις» οι στερήσεις της ελευθερίας που μπορούν να επιβληθούν κατασταλτικά. Συνεπώς, ο ποινικός τομέας δεν περιορίζεται στο ποινικό δίκαιο και στην τυπική ποινική διαδικασία αλλά καλύπτει ένα ευρύτερο πεδίο και μπορεί, ιδίως, να συμπεριλάβει αυτό που στο εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών της σύμβασης εμπίπτει στις πειθαρχικές διαδικασίες ή στις διαδικασίες που διεξάγονται ενώπιον των διοικητικών κ.λ.π. αρχών.

Τροπολογία 7

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 8 α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(8α) Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται επίσης στα νομικά πρόσωπα που είναι ύποπτα ή κατηγορούνται για τέλεση αξιόποινης πράξης.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Η παρούσα τροπολογία είναι σε συνάρτηση με τις τροπολογίες επί των άρθρων 9, 10 και 11.

Πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον ορισμό του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας τα νομικά πρόσωπα, όπως και τα φυσικά. Οι ποινικές διώξεις κατά νομικών προσώπων πρέπει να εξετάζονται με την ίδια ακεραιότητα όπως και προκειμένου περί φυσικών προσώπων. Επιπλέον, το ευρωπαϊκό ποινικό δίκαιο ήδη προβλέπει την ευθύνη των νομικών προσώπων, όπως και κυρώσεις κατά αυτών (π.χ. οδηγία 2011/92/ΕΕ της 13ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με την καταπολέμηση της γενετήσιας κακοποίησης και εκμετάλλευσης των παιδιών ή οδηγία 2013/40/ΕΕ της 12ης Αυγούστου 2013 για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών). Εφόσον το ευρωπαϊκό δίκαιο προβλέπει τη δυνατότητα κυρώσεων κατά νομικών προσώπων, είναι βασικό να διασφαλίζονται τα δικονομικά τους δικαιώματα.

Τροπολογία 8

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 9

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(9) Η παρούσα οδηγία αναγνωρίζει τις διαφορετικές ανάγκες και τα διαφορετικά επίπεδα προστασίας ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου αθωότητας όσον αφορά φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα. *Η εν λόγω προστασία όσον αφορά φυσικά πρόσωπα, αντικατοπτρίζεται στην πλούσια σχετική νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Το Δικαστήριο της*

(9) Η παρούσα οδηγία αναγνωρίζει τις διαφορετικές ανάγκες και τα διαφορετικά επίπεδα προστασίας ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου αθωότητας όσον αφορά φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα.

Ευρωπαϊκής Ένωσης, ωστόσο, έχει αναγνωρίσει ότι τα νομικά πρόσωπα δεν καθίστανται υποκείμενα των δικαιωμάτων που απορρέουν από το τεκμήριο αθωότητας με τον ίδιο τρόπο όπως τα φυσικά πρόσωπα.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Η τροπολογία αυτή είναι σε συνάρτηση με τις τροπολογίες επί των άρθρων 8α νέο, 10 και 11.

Πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον ορισμό του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας τα νομικά πρόσωπα, όπως και τα φυσικά. Οι ποινικές διώξεις κατά νομικών προσώπων πρέπει να εξετάζονται με την ίδια ακεραιότητα όπως και προκειμένου περί φυσικών προσώπων. Επιπλέον, το ευρωπαϊκό ποινικό δίκαιο ήδη προβλέπει την ευθύνη των νομικών προσώπων, όπως και κυρώσεις κατά αυτών (π.χ. οδηγία 2011/92/ΕΕ της 13ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με την καταπολέμηση της γενετήσιας κακοποίησης και εκμετάλλευσης των παιδιών ή οδηγία 2013/40/ΕΕ της 12ης Αυγούστου 2013 για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών). Εφόσον το ευρωπαϊκό δίκαιο προβλέπει τη δυνατότητα κυρώσεων κατά νομικών προσώπων, είναι βασικό να διασφαλίζονται τα δικονομικά τους δικαιώματα.

Τροπολογία 9

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 10

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(10) Υπό τις σημερινές συνθήκες ανάπτυξης των εθνικών νομοθεσιών και της νομολογίας σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο Δικαστηρίου της ΕΕ, είναι πρόωρη η θέσπιση νομοθεσίας, σε επίπεδο Ένωσης, για το δικαίωμα των νομικών προσώπων στο τεκμήριο αθωότητας.

διαγράφεται

Or. fr

Αιτιολόγηση

Η τροπολογία αυτή είναι σε συνάρτηση με τις τροπολογίες επί των άρθρων 8α νέο, 9 και 11.

Πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον ορισμό του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας τα νομικά πρόσωπα, όπως και τα φυσικά. Οι ποινικές διώξεις κατά νομικών προσώπων πρέπει να εξετάζονται με την ίδια ακεραιότητα όπως και προκειμένου περί φυσικών προσώπων. Επιπλέον, το ευρωπαϊκό ποινικό δίκαιο ήδη προβλέπει την ευθύνη των νομικών προσώπων, όπως και κυρώσεις κατά αυτών (π.χ. οδηγία 2011/92/ΕΕ της 13ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με την καταπολέμηση της γενετήσιας κακοποίησης και εκμετάλλευσης των παιδιών ή οδηγία 2013/40/ΕΕ της 12ης Αυγούστου 2013 για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών). Εφόσον το ευρωπαϊκό δίκαιο προβλέπει τη δυνατότητα κυρώσεων κατά νομικών προσώπων, είναι βασικό να διασφαλίζονται τα δικονομικά τους δικαιώματα.

Τροπολογία 10

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 11

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(11) Η προστασία του δικαιώματος των νομικών προσώπων στο τεκμήριο αθωότητας θα πρέπει να διασφαλίζεται από τις υφιστάμενες νομοθετικές εγγυήσεις και τη νομολογία, η μελλοντική εξέλιξη των οποίων θα καθορίσει την αξιολόγηση της ανάγκης για δράση της Ένωσης.

διαγράφεται

Or. fr

Αιτιολόγηση

Η τροπολογία αυτή είναι σε συνάρτηση με τις τροπολογίες επί των άρθρων 8α νέο, 9 και 10.

Πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον ορισμό του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας τα νομικά πρόσωπα, όπως και τα φυσικά. Οι ποινικές διώξεις κατά νομικών προσώπων πρέπει να εξετάζονται με την ίδια ακεραιότητα όπως και προκειμένου περί φυσικών προσώπων. Επιπλέον, το ευρωπαϊκό ποινικό δίκαιο ήδη προβλέπει την ευθύνη των νομικών προσώπων, όπως και κυρώσεις κατά αυτών (π.χ. οδηγία 2011/92/ΕΕ της 13ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με την καταπολέμηση της γενετήσιας κακοποίησης και εκμετάλλευσης των παιδιών ή οδηγία 2013/40/ΕΕ της 12ης Αυγούστου 2013 για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών). Εφόσον το ευρωπαϊκό δίκαιο προβλέπει τη δυνατότητα κυρώσεων κατά νομικών προσώπων, είναι βασικό να διασφαλίζονται τα δικονομικά τους δικαιώματα.

Τροπολογία 11

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 11 α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(11 α) Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις διαδικασίες που κινεί η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία στην οποία αναφέρεται το άρθρο 86 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Or. fr

Τροπολογία 12

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 11 β (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(11 β) Όταν ένα άτομο που δεν είναι ύποπτος ή κατηγορούμενος, κυρίως όταν ένας μάρτυρας καθίσταται ύποπτος ή κατηγορούμενος, το δικαίωμα του ατόμου αυτού στο τεκμήριο αθωότητας και το δικαίωμά του να μη συντελέσει στην ενοχοποίησή του πρέπει να προστατεύονται· πρέπει επίσης να έχει το δικαίωμα σιωπής, όπως επιβεβαιώνεται από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Στην παρούσα οδηγία γίνεται συνεπώς ρητή αναφορά στη συγκεκριμένη περίπτωση κατά την οποία ένα πρόσωπο καθίσταται ύποπτος ή κατηγορούμενος κατά τη διάρκεια εξέτασης από την αστυνομία ή από άλλη αρχή επιβολής του νόμου στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας. Αν, κατά τη διάρκεια τέτοιας εξέτασης, πρόσωπο που δεν είναι ύποπτος ή κατηγορούμενος καταστεί ύποπτος ή κατηγορούμενος, η

εξέταση θα πρέπει να ανασταλεί αμέσως. Ωστόσο, πρέπει να είναι δυνατή η συνέχιση της εξέτασης, εάν γνωστοποιηθεί στο ενδιαφερόμενο άτομο ότι είναι ύποπτος ή κατηγορούμενος και εάν είναι σε θέση να ασκήσει πλήρως το δικαιώματα που προβλέπει η παρούσα οδηγία, καθώς και τα λοιπά δικονομικά δικαιώματα, όπως το δικαίωμα υπεράσπισης από δικηγόρο.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Η οδηγία πρέπει να εφαρμόζεται όχι μόνο στα άτομα που θεωρούνται τυπικά ύποπτα ή τους έχει απαγγελθεί κατηγορία αλλά επίσης στα άτομα που καλούνται ή ανακρίνονται ως μάρτυρες, που καθίστανται ή δύνανται να καταστούν ύποπτα κατά τη διάρκεια της ανακριτικής διαδικασίας. Η τροπολογία αυτή συνάδει με τη νομολογία του ΕΔΔΑ: απόφαση Brusco κατά Γαλλίας, 14 Οκτωβρίου 2010.

Τροπολογία 13

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 13 α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(13 α) Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, με τον όρο «δημόσια δήλωση» πρέπει να νοείται κάθε επίσημη, μη επίσημη ή ανεπίσημη δήλωση που παρέχει πληροφορίες σχετικά με εν εξελίξει ποινική διαδικασία και το περιεχόμενο της οποίας αναφέρεται σε ποινικό αδίκημα.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Το άρθρο 4 σχετικά με την προστασία των κατηγορουμένων ή θεωρουμένων ως υπόπτων έναντι αναφορών σε ενοχή τους αποτελεί θεμελιώδη διάταξη της οδηγίας. Ωστόσο, είναι αναγκαίο να προσδιοριστεί το περιεχόμενό της και να δοθούν σαφείς κατευθύνσεις για την

εφαρμογή του άρθρου αυτού, κυρίως δε σχετικά με το τί νοείται ως "δημόσια δήλωση".

Τροπολογία 14

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 13 β (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(13 β) Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ο όρος «δημόσια αρχή» πρέπει να ερμηνευθεί με την ευρεία του έννοια και πρέπει να προσδιορίζει όχι μόνο τις δικαστικές και αστυνομικές αρχές που εμπλέκονται στην ποινική διαδικασία και κάθε άλλη δικαστική ή αστυνομική αρχή ή αρχή επιβολής του νόμου αλλά επίσης οιαδήποτε άλλη δημόσια αρχή, όποια κι αν είναι αυτή, κάθε πρόσωπο που εκπροσωπεί το κράτος ή μία δημόσια αρχή, κάθε υπάλληλο των δημοσίων αρχών και κάθε δημόσιο πρόσωπο.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Το άρθρο 4 σχετικά με την προστασία των κατηγορουμένων ή θεωρουμένων ως υπόπτων έναντι αναφορών σε ενοχή τους αποτελεί θεμελιώδη διάταξη της οδηγίας. Ωστόσο, είναι αναγκαίο να προσδιοριστεί το περιεχόμενό της και να δοθούν σαφείς κατευθύνσεις για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, κυρίως δε σχετικά με το τί νοείται ως «δημόσια δήλωση».

*Πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη η σαφής νομολογία του ΕΔΔΑ (απόφαση *Allenet de Ribemont* κατά Γαλλίας της 10ης Φεβρουαρίου 1995· απόφαση *Daktaras* κατά Λιθουανίας, της 10ης Οκτωβρίου 2010, απόφαση *Butkevicius* κατά Λιθουανίας της 26ης Μαρτίου 2002).*

Τροπολογία 15

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 13 γ (νέα)

(13 γ) Η προβλεπόμενη από την παρούσα οδηγία απαγόρευση δημόσιας δήλωσης πριν από κάθε οριστική καταδίκη πρέπει να εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένων των συνεντεύξεων και των ανακοινώσεων που γίνονται μέσω ή σε σχέση με τα μέσα ενημέρωσης, υπό την επιφύλαξη της ελευθερίας του τύπου. Συνεπώς, πρέπει τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα που να απαγορεύουν στις δημόσιες αρχές να παρέχουν ή να διαδίδουν στα μέσα ενημέρωσης σχετικά με τις εν εξελίξει ποινικές διαδικασίες πληροφορίες αντιβαίνουσες προς το τεκμήριο αθωότητας. Με το πνεύμα αυτό, τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να ενθαρρυνθούν να εγκρίνουν, σε συνεργασία με τα μέσα ενημέρωσης, χάρτες δεοντολογίας.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Η τροπολογία είναι σε συνάρτηση με την τροπολογία επί του άρθρου 4, παράγραφος 2 (νέο).

Το τεκμήριο αθωότητας παραβιάζεται κανονικά από τα μέσα ενημέρωσης και τον τύπο. Το ζητούμενο είναι να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη θα αποκτήσουν την κατάλληλη νομοθεσία για την πρόληψη των παραβιάσεων αυτών και για την αποφυγή της διάδοσης από τις δημόσιες αρχές προς τα μέσα ενημέρωσης πληροφοριών ή εγγράφων, ενίοτε εμπιστευτικών, σχετικών με ποινικές διαδικασίες.

Τροπολογία 16

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 15

(15) Εν τούτοις, σε ορισμένες περιπτώσεις, η μετάθεση του βάρους απόδειξης στην υπεράσπιση δεν θα είναι ασύμβατη με το τεκμήριο αθωότητας,

διαγράφεται

εφόσον τηρούνται ορισμένες εγγυήσεις: πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα νομικά ή πραγματικά τεκμήρια περιορίζονται σε λογικά όρια, τα οποία λαμβάνουν υπόψη τη σοβαρότητα του διακυβεύματος, και είναι μαχητά, π.χ. μέσω νέων αποδεικτικών στοιχείων περί ελαφρυντικών περιστάσεων ή σε περίπτωση ανωτέρας βίας.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Η αντιστροφή του βάρους απόδειξης στις ποινικές διαδικασίες δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή. Η αρχή σύμφωνα με την οποία η εισαγγελική αρχή είναι που φέρει το βάρος της απόδειξης πρέπει να παραμείνει ως έχει.

Τροπολογία 17

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 16

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(16) Το δικαίωμα μη αυτοενοχοποίησης και μη συνεργασίας είναι μια σημαντική πτυχή του τεκμηρίου αθωότητας. Οι ύποπτοι ή οι κατηγορούμενοι, όταν καλούνται να προβούν σε δήλωση ή να απαντήσουν σε ερωτήσεις, δεν πρέπει να εξαναγκάζονται να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία ή έγγραφα ή να παράσχουν πληροφορίες που μπορεί να οδηγήσουν σε αυτοενοχοποίησή τους.

Τροπολογία

(16) Το δικαίωμα μη αυτοενοχοποίησης και μη συνεργασίας **και το δικαίωμα σιωπής συνιστούν θεμελιώδεις πτυχές** του τεκμηρίου αθωότητας. **Τα δικαιώματα αυτά απαγορεύουν στις αρμόδιες αρχές να αναγκάζουν ή να υποχρεώνουν καθ' οιονδήποτε τρόπο τους υπόπτους ή τους κατηγορουμένους**, όταν καλούνται να προβούν σε δήλωση ή να απαντήσουν σε ερωτήσεις, να προσκομίζουν αποδεικτικά στοιχεία ή έγγραφα ή να παρέχουν πληροφορίες που μπορεί να οδηγήσουν σε αυτοενοχοποίησή τους.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Είναι ανάγκη να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην απαγόρευση της άσκησης πιέσεων ή της χρήσης μεθόδων εξαναγκασμού σε υπόπτους ή κατηγορουμένους. Πρέπει να αναφέρεται σαφώς στην

οδηγία ότι απαγορεύεται κάθε χρήση σωματικής ή ψυχολογικής βίας ή απειλής κατά υπόπτου ή κατηγορουμένου, δεδομένου ότι θα παραβίαζε το δικαίωμα σε ανθρώπινη αξιοπρέπεια και σε δίκαιη δίκη. Η τροπολογία βασίζεται στη νομολογία του ΕΔΔΑ (απόφαση Gäfgen κατά Γερμανίας 2005, απόφαση El-Masri κατά Μακεδονίας 2012, απόφαση El-Masri κατά Βελγίου, 2012).

Είναι επίσης απαραίτητο να διευκρινισθεί ότι το δικαίωμα σιωπής δεν περιορίζεται στις υποθέσεις όπου ασκήθηκε πίεση στον κατηγορούμενο ή όπου η βούληση του κατηγορουμένου έχει άμεσα επηρεαστεί με κάποιον τρόπο· το δικαίωμα αυτό αμφισβητείται επίσης όταν, ενώ ο ύποπτος έχει επιλέξει να τηρήσει σιωπή κατά τη διάρκεια της ανάκρισης, οι αρχές καταφεύγουν σε τέχνασμα για να του αποσπάσουν ομολογία ή άλλες δηλώσεις που τον ενοχοποιούν, τις οποίες δεν κατάφεραν να επιτύχουν κατά την ανάκριση, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου στην υπόθεση Allan κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 5ης Νοεμβρίου 2002.

Τροπολογία 18

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 17

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(17) Οιοδήποτε μέσο καταναγκασμού χρησιμοποιείται για να υποχρεώσει τον ύποπτο ή κατηγορούμενο να παράσχει πληροφορίες πρέπει να είναι περιορισμένο. Προκειμένου να προσδιοριστεί εάν ο καταναγκασμός παραβίασε τα δικαιώματα αυτά, πρέπει να συνεκτιμώνται τα ακόλουθα, υπό το πρίσμα όλων των περιστάσεων της υπόθεσης: η φύση και ο βαθμός καταναγκασμού που χρησιμοποιείται κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων, το βάρος του δημοσίου συμφέροντος κατά έρευνα και την επιβολή ποινής όσον αφορά το επίμαχο αδίκημα, η ύπαρξη σχετικών δικονομικών εγγυήσεων και η χρήση του υλικού που αποκτήθηκε μέσω καταναγκασμού. Ωστόσο, ο βαθμός καταναγκασμού που επιβάλλεται στους υπόπτους ή κατηγορουμένους ώστε να τους υποχρεώσει να παράσχουν πληροφορίες σχετικά με τις εις βάρος τους κατηγορίες δεν πρέπει να εκμηδενίζει την ουσία του δικαιώματός τους μη αυτοενοχοποίησης και σιωπής, ακόμη και για λόγους ασφάλειας και δημόσιας τάξης.

διαγράφεται

Αιτιολόγηση

Είναι απαράδεκτο να αναφέρεται σε οδηγία ότι οι αρχές μπορούν να ασκήσουν καταναγκασμό με σκοπό να εκμαιεύσουν πληροφορίες από έναν ύποπτο ή έναν κατηγορούμενο. Πρέπει να αναφέρεται σαφώς στην οδηγία ότι απαγορεύεται κάθε χρήση σωματικής ή ψυχολογικής βίας ή απειλής κατά υπόπτου ή κατηγορουμένου, δεδομένου ότι τούτο θα παραβίαζε το δικαίωμα σε ανθρώπινη αξιοπρέπεια και σε δίκαιη δίκη.

Τροπολογία 19

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 19 α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(19 α) Η άσκηση του δικαιώματος σιωπής δεν μπορεί ποτέ να θεωρείται ως επιβεβαίωση των πραγματικών περιστατικών. Συνεπώς, η άσκηση του δικαιώματος σιωπής δεν χρησιμοποιείται κατά του υπόπτου ή του κατηγορουμένου σε κανένα στάδιο της διαδικασίας. Επιπλέον, ουδεμία κύρωση μπορεί να επιβληθεί σε ύποπτο ή κατηγορούμενο που αρνείται να συνεργαστεί κατά την ανάκριση ή να αυτενοχοποιηθεί ή που κάνει χρήση του δικαιώματός του να τηρήσει σιωπή.

Αιτιολόγηση

Το ζητούμενο είναι να διευκρινισθεί τί ακριβώς σημαίνει στην πράξη η άσκηση του δικαιώματος σιωπής καθώς και το γεγονός ότι η άσκηση του δικαιώματος αυτού δεν θεωρείται επιβεβαίωση των πραγματικών περιστατικών.

Τροπολογία 20

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 20 α (νέα)

(20 α) Κάθε αποδεικτικό στοιχείο που αποσπάται με παραβίαση του δικαιώματος μη αυτοενοχοποίησης και μη συνεργασίας ή με παραβίαση του δικαιώματος σιωπής, δικαιώματα που κατοχυρώνονται με την παρούσα οδηγία, θεωρείται μη παραδεκτό. Κάθε αποδεικτικό στοιχείο που αποσπάται παραβιάζοντας το άρθρο 3 της ΕΣΔΑ σχετικά με την απαγόρευση των βασανιστηρίων είναι μη παραδεκτό. Η χρήση, στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, δηλώσεων ή αποδεικτικών στοιχείων που αποσπάστηκαν με παραβίαση των δικαιωμάτων αυτών καθιστά αυτομάτως τη διαδικασία στο σύνολό της άδικη. Οι αρχές αυτές ισχύουν όχι μόνον όταν το θύμα της αντίθετης προς το άρθρο 3 της ΕΣΔΑ μεταχείρισης είναι ο ίδιος ο κατηγορούμενος αλλά, επίσης, όταν πρόκειται για τρίτον.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Η τροπολογία αυτή είναι σε συνάρτηση με την τροπολογία επί του άρθρου 10 σχετικά με τα μέσα ένδικης προστασίας.

Στηρίζεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών της 10ης Δεκεμβρίου 1984 κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, το άρθρο 15 της οποίας ορίζει ότι «κάθε συμβαλλόμενο μέρος μεριμνά ώστε οποιαδήποτε δήλωση που διαπιστώνεται ότι αποσπάστηκε με βασανιστήρια να μη χρησιμοποιείται ως αποδεικτικό στοιχείο σε καμία διαδικασία, παρά μόνο κατά του προσώπου που κατηγορείται για βασανιστήρια, ως απόδειξη του ότι έγινε η δήλωση», βασίζεται επίσης στη γενική παρατήρηση αριθ. 20 της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών που ορίζει ότι "είναι σημαντικό ο νόμος να απαγορεύει τη χρήση ή να κηρύσσει μη παραδεκτές σε μία δικαστική διαδικασία τις δηλώσεις και ομολογίες που αποσπάστηκαν με βασανιστήρια ή με κάθε άλλη απαγορευόμενη μεταχείριση", καθώς και στη νομολογία του ΕΔΔΑ (απόφαση του τμήματος μείζονος συνθέσεως Gäfgen κατά Γερμανίας 2005, απόφαση El-Masri κατά Βελγίου, 2012...).

Τροπολογία 21

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 21 α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(21 α) Το δικαίωμα παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του συνιστά θεμελιώδες δικαίωμα. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατή η διεξαγωγή διαδικασίας απουσία του υπόπτου ή κατηγορουμένου, παρά μόνον αυτός, αφού έχει λάβει τη δέουσα ενημέρωση, παραιτήθηκε ρητώς και κατηγορηματικώς του δικαιώματος παράστασης στη δίκη του και εφόσον εκπροσωπείται κατά τη διαδικασία που τον αφορά. Διαδικασία απουσία του υπόπτου ή κατηγορουμένου δεν είναι δυνατή παρά μόνον όταν η παράβαση που αποτελεί αντικείμενο της διαδικασίας αυτής τιμωρείται με πρόστιμο και επ' ουδενί εάν η παράβαση αυτή επισύρει ποινή φυλάκισης.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Διεξαγωγή ποινικής διαδικασίας απουσία του κατηγορουμένου αποτελεί στην ουσία της παραβίαση των δικονομικών δικαιωμάτων του κατηγορουμένου. Η νομολογία του ΕΔΔΑ (απόφαση Sejdovic κατά Ιταλίας της 1ης Μαρτίου 2006· απόφαση Stoichkov κατά Βουλγαρίας της 24ης Μαρτίου 2005) ορίζει σαφώς ότι η παρουσία αυτοπροσώπως του κατηγορουμένου κατά τη διαδικασία αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα προστατευόμενο από το άρθρο 6 παρ. 1 και 6 παρ. 3 της ΕΣΔΑ. Είναι λοιπόν ανάγκη να περιοριστούν αυστηρά οι περιπτώσεις που μπορεί να εκδοθεί απόφαση ερήμην.

Τροπολογία 22

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 22

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(22) Ωστόσο, το δικαίωμα του κατηγορουμένου να παρίσταται στη δίκη του δεν είναι απόλυτο. Υπό ορισμένους

(22) Ωστόσο, το δικαίωμα του κατηγορουμένου να παρίσταται στη δίκη του δεν είναι απόλυτο. Υπό ορισμένους

όρους, ο κατηγορούμενος μπορεί, ρητώς **ή σιωπηρώς αλλά** κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση, να παραιτηθεί του δικαιώματος αυτού.

όρους, ο κατηγορούμενος μπορεί, ρητώς **και** κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση, να παραιτηθεί του δικαιώματος αυτού.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Δεν είναι δυνατό να ο κατηγορούμενος παραιτηθεί σιωπηρώς του δικαιώματος παράστασης στη δίκη του.

Διεξαγωγή ποινικής διαδικασίας απουσία του κατηγορουμένου αποτελεί στην ουσία της παραβίαση των δικονομικών δικαιωμάτων του κατηγορουμένου. Η νομολογία του ΕΔΔΑ (απόφαση Sejdovic κατά Ιταλίας της 1ης Μαρτίου 2006· απόφαση Stoichkov κατά Βουλγαρίας της 24ης Μαρτίου 2005) ορίζει σαφώς ότι η παρουσία αυτοπροσώπως του κατηγορουμένου κατά τη διαδικασία αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα προστατευόμενο από το άρθρο 6 παρ. 1 και 6 παρ. 3 της ΕΣΔΑ. Είναι λοιπόν ανάγκη να περιοριστούν αυστηρά οι περιπτώσεις που μπορεί να εκδοθεί απόφαση ερήμην.

Τροπολογία 23

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 24

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(24) Η παρούσα οδηγία δεν ρυθμίζει τις μορφές και μεθόδους, περιλαμβανομένων και των δικονομικών απαιτήσεων, που χρησιμοποιούνται για την επίτευξη των αποτελεσμάτων που προσδιορίζονται όσον αφορά το δικαίωμα του κατηγορουμένου να παρίσταται στη δίκη του και που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία των εθνικών δικαίων των κρατών μελών.

Τροπολογία

διαγράφεται

Or. fr

Τροπολογία 24

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 25

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(25) Όταν εξετάζεται κατά πόσον ο τρόπος με τον οποίο παρέχεται η πληροφορία επαρκεί ώστε να εξασφαλίζεται η επίγνωση του προσώπου όσον αφορά τη δίκη, ιδιαίτερη προσοχή θα μπορούσε, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, να προσδίδεται και στην δέουσα προσπάθεια που καταβάλλει το ενδιαφερόμενο πρόσωπο προκειμένου να λάβει πληροφορίες που απευθύνονται σε αυτό.

Τροπολογία

(25) Όταν εξετάζεται κατά πόσον ο τρόπος με τον οποίο παρέχεται η πληροφορία επαρκεί ώστε να εξασφαλίζεται η επίγνωση του προσώπου όσον αφορά τη δίκη, ιδιαίτερη προσοχή **πρέπει**, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, να προσδίδεται **αφενός στη δέουσα προσπάθεια που καταβάλλει η δημόσια αρχή για να ενημερώσει το ενδιαφερόμενο πρόσωπο και αφετέρου στη δέουσα προσπάθεια που** καταβάλλει το ενδιαφερόμενο πρόσωπο προκειμένου να λάβει πληροφορίες που απευθύνονται σε αυτό.

Or. fr

Τροπολογία 25

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 26

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(26) Βάσει της αρχής της αποτελεσματικότητας του ενωσιακού δικαίου, τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίζουν επαρκή και αποτελεσματικά μέσα ένδικης προστασίας σε περίπτωση παραβίασης δικαιώματος που παρέχεται στους πολίτες βάσει του δικαίου της Ένωσης. Ένα αποτελεσματικό μέσο ένδικης προστασίας σε περίπτωση παραβίασης μίας εκ των αρχών που ορίζονται στην παρούσα οδηγία, θα πρέπει, **στο μέτρο του δυνατού**, να έχει ως αποτέλεσμα την επαναφορά του υπόπτου ή κατηγορουμένου στη θέση που θα είχε εάν δεν είχαν παραβιαστεί τα δικαιώματά του.

Τροπολογία

(26) Βάσει της αρχής της αποτελεσματικότητας του ενωσιακού δικαίου, τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίζουν επαρκή και αποτελεσματικά μέσα ένδικης προστασίας σε περίπτωση παραβίασης δικαιώματος που παρέχεται στους πολίτες βάσει του δικαίου της Ένωσης. Ένα αποτελεσματικό μέσο ένδικης προστασίας σε περίπτωση παραβίασης μίας εκ των αρχών που ορίζονται στην παρούσα οδηγία, θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την επαναφορά του υπόπτου ή κατηγορουμένου στη θέση που θα είχε εάν δεν είχαν παραβιαστεί τα δικαιώματά του.

Τροπολογία 26

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 26 α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(26 α) Τα κράτη μέλη οφείλουν επίσης να εφαρμόσουν τους κατάλληλους μηχανισμούς αποζημίωσης των θυμάτων σε περίπτωση παραβίασης δικαιώματος που παρέχεται δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

Or. fr

Τροπολογία 27

Πρόταση οδηγίας Άρθρο 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στα φυσικά πρόσωπα που είναι ύποπτα ή κατηγορούμενα σε ποινική διαδικασία μέχρι την οριστική ολοκλήρωση της εν λόγω διαδικασίας.

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στα φυσικά **και νομικά** πρόσωπα που είναι ύποπτα ή κατηγορούμενα σε ποινική διαδικασία, **αφ'ής στιγμής καθίστανται ύποπτα ή κατηγορούμενα, σε όλα τα στάδια της διαδικασίας και** μέχρι την οριστική ολοκλήρωση της εν λόγω διαδικασίας.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Κατά πρώτον, η τροπολογία αυτή είναι σε συνάρτηση με τις τροπολογίες επί των άρθρων 8 νέο, 10 και 11.

Το ευρωπαϊκό ποινικό δίκαιο ήδη προβλέπει την ευθύνη των νομικών προσώπων, όπως και κυρώσεις κατά αυτών (π.χ. οδηγία 2011/92/ΕΕ της 13ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με την καταπολέμηση της γενετήσιας κακοποίησης και εκμετάλλευσης των παιδιών ή οδηγία

2013/40/ΕΕ της 12ης Αυγούστου 2013 για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών).
Εφόσον το ευρωπαϊκό δίκαιο προβλέπει τη δυνατότητα κυρώσεων κατά νομικών προσώπων,
είναι βασικό να διασφαλίζονται τα δικονομικά τους δικαιώματα.

Επιπλέον, η τροπολογία αυτή εμμένει στο ότι το δικαίωμα στο τεκμήριο αθωότητας ισχύει από
τη στιγμή όπου το άτομο καθίσταται ύποπτο ή κατηγορούμενο και σε όλα τα στάδια της
διαδικασίας.

Τροπολογία 28

Πρόταση οδηγίας Άρθρο 4 – εδάφιο 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, πριν από
την οριστική καταδίκη, δεν υπάρχει
αναφορά στους υπόπτους ή
κατηγορουμένους ως καταδικασθέντες σε
δημόσιες δηλώσεις και επίσημες
αποφάσεις δημοσίων αρχών.

Τροπολογία

Τα κράτη μέλη **οφείλουν να λάβουν τα
απαραίτητα μέτρα ώστε**, πριν από την
οριστική καταδίκη, **να μην** υπάρχει
αναφορά στους υπόπτους ή
κατηγορουμένους ως καταδικασθέντες σε
δημόσιες δηλώσεις και επίσημες
αποφάσεις δημοσίων αρχών **ή να μην
αφήνει την αίσθηση ότι τα άτομα αυτά
είναι ένοχα.**

Or. fr

Αιτιολόγηση

*Η τροπολογία αυτή αποσκοπεί να ενισχύσει το άρθρο 4 της πρότασης οδηγίας σχετικά με την
προστασία από τις δηλώσεις ενοχής καθώς και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών.*

*Η τροπολογία αυτή συνάδει επίσης με τη νομολογία του ΕΔΔΑ (απόφαση Minelli κατά Ελβετίας
της 25ης Μαρτίου 1983) που ορίζει ότι το τεκμήριο της αθωότητας δεν τηρείται όταν δήλωση
αξιωματούχου που αφορά πρόσωπο κατηγορούμενο για την τέλεση εγκλήματος δημιουργεί την
εντύπωση ότι το άτομο αυτό είναι ένοχο.*

Τροπολογία 29

Πρόταση οδηγίας Άρθρο 4 – εδάφιο 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι
λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα σε

Τροπολογία

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι
λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα σε

περίπτωση παραβίασης της εν λόγω
απαίτησης.

περίπτωση παραβίασης της εν λόγω
απαίτησης **και προκειμένου ο ύποπτος ή
κατηγορούμενος του οποίου
παραβιάστηκε το δικαίωμα στο τεκμήριο
αθωότητας να μπορέσει να έχει
πρόσβαση σε πραγματική προσφυγή.**

Or. fr

Τροπολογία 30

Πρόταση οδηγίας
Άρθρο 4 – εδάφια 2 α και 3 γ (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

***Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα που να
απαγορεύουν στις δημόσιες αρχές να
παρέχουν ή να διαδίδουν στα μέσα
ενημέρωσης σχετικά με τις εν εξελίξει
ποινικές διαδικασίες πληροφορίες
αντιβαίνουσες προς το τεκμήριο της
αθωότητας.***

***Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι
λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα σε
περίπτωση παραβίασης της εν λόγω
απαίτησης και προκειμένου ο ύποπτος ή
κατηγορούμενος του οποίου
παραβιάστηκε το δικαίωμα στο τεκμήριο
αθωότητας να μπορέσει να έχει
πρόσβαση σε πραγματική προσφυγή.***

Or. fr

Αιτιολόγηση

*Το τεκμήριο αθωότητας παραβιάζεται συστηματικά από τα μέσα ενημέρωσης και τον τύπο. Το
ζητούμενο είναι να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη θα αποκτήσουν την κατάλληλη νομοθεσία
για την πρόληψη των παραβιάσεων αυτών και για την αποφυγή της διάδοσης από τις δημόσιες
αρχές προς τα μέσα ενημέρωσης πληροφοριών ή εγγράφων, ενίοτε εμπιστευτικών, σχετικών με
ποινικές διαδικασίες.*

Τροπολογία 31

Πρόταση οδηγίας Άρθρο 5 – παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η εισαγγελική αρχή φέρει το βάρος της απόδειξης της ενοχής των υπόπτων ή κατηγορουμένων. Τούτο ισχύει με την επιφύλαξη οιασδήποτε αυτεπάγγελτων εξουσιών έρευνας του δικάζοντος δικαστηρίου.

Τροπολογία

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η εισαγγελική αρχή φέρει το βάρος της απόδειξης της ενοχής των υπόπτων ή κατηγορουμένων. Τούτο ισχύει με την επιφύλαξη οιασδήποτε αυτεπάγγελτων εξουσιών έρευνας του δικάζοντος δικαστηρίου **και του δικαιώματος της υπεράσπισης να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες των κρατών μελών.**

Or. fr

Τροπολογία 32

Πρόταση οδηγίας Άρθρο 5 – παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οιοδήποτε τεκμήριο μεταθέτει το βάρος της απόδειξης στους υπόπτους ή κατηγορουμένους είναι επαρκώς σημαντικό ώστε να δικαιολογήσει την εξαίρεση από την εν λόγω αρχή και είναι μαχητό.

Προκειμένου να ανατρέψει το τεκμήριο, αρκεί η υπεράσπιση να προσκομίσει επαρκή αποδεικτικά στοιχεία που να δημιουργούν εύλογη αμφιβολία όσον αφορά την ενοχή του υπόπτου ή κατηγορουμένου.

Τροπολογία

διαγράφεται

Or. fr

Αιτιολόγηση

Η αντιστροφή του βάρους απόδειξης στις ποινικές διαδικασίες δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή. Η αρχή σύμφωνα με την οποία η εισαγγελική αρχή είναι που φέρει το βάρος της απόδειξης πρέπει να διατηρηθεί ως έχει.

Τροπολογία 33

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 5 – παράγραφος 3

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, όταν το δικάζον δικαστήριο διατυπώνει εκτίμηση περί ενοχής του υπόπτου ή κατηγορουμένου και υπάρχουν εύλογες αμφιβολίες σχετικά με την ενοχή του προσώπου αυτού, το εν λόγω πρόσωπο απαλλάσσεται.

Τροπολογία

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν **ότι στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας η αμφιβολία είναι πάντα υπέρ του υπόπτου ή του κατηγορουμένου και ότι** όταν το δικάζον δικαστήριο διατυπώνει εκτίμηση περί ενοχής **του υπόπτου ή κατηγορουμένου** και υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με την ενοχή του προσώπου αυτού, το εν λόγω πρόσωπο απαλλάσσεται.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Εάν υπάρχει αμφιβολία ως προς την ενοχή του υπόπτου ή του κατηγορουμένου, η αμφιβολία είναι υπέρ αυτού, δηλαδή πρέπει να απαλλαγεί ή να αφεθεί ελεύθερο δυνάμει του «ευεργετήματος της αμφιβολίας» σύμφωνα με τη νομική αρχή «In dubio pro reo».

Επιπλέον, πρέπει να απαλειφθεί η λέξη «εύλογες».

Τροπολογία 34

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 6 – παράγραφος 2 α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

2 α. Η άσκηση του δικαιώματος μη αυτοενοχοποίησης και μη συνεργασίας δεν θεωρείται επιβεβαίωση των πραγματικών περιστατικών.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Πρέπει να δοθεί έμφαση στο ότι η άσκηση του δικαιώματος μη αυτοενοχοποίησης και μη συνεργασίας και η άσκηση του δικαιώματος σιωπής επ' ουδενί μπορούν να θεωρηθούν επιβεβαίωση των πραγματικών περιστατικών.

Τροπολογία 35

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 6 – παράγραφος 3

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

3. Η άσκηση του δικαιώματος μη αυτοενοχοποίησης ή του δικαιώματος μη συνεργασίας δεν χρησιμοποιείται κατά του υπόπτου ή του κατηγορουμένου σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας και δεν θεωρείται επιβεβαίωση των πραγματικών περιστατικών.

Τροπολογία

3. Η άσκηση του δικαιώματος μη αυτοενοχοποίησης ή του δικαιώματος μη συνεργασίας δεν χρησιμοποιείται κατά του υπόπτου ή του κατηγορουμένου σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας.

Ο κανόνας αυτός δεν θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να λαμβάνουν υπόψη κατά την επιμέτρηση της ποινής τη διάθεση συνεργασίας του υπόπτου ή του κατηγορουμένου.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Η φράση «δεν θεωρείται επιβεβαίωση των πραγματικών περιστατικών» απαλείφθηκε, διότι συμπεριελήφθη σε ένα νέο άρθρο, 6 παράγραφος 2α (νέα).

Με το δεύτερο μέρος της φράσης αποσκοπείται να ληφθούν υπόψη οι περιπτώσεις όπου ο ύποπτος ή κατηγορούμενος συνεργάζεται στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας. Η δικαστική αρχή δύναται στην περίπτωση αυτή να το λάβει υπόψη κατά την επιμέτρηση της ποινής που θα επιβάλει στο πρόσωπο αυτό.

Τροπολογία 36

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 6 – παράγραφος 4

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

4. Οιαδήποτε αποδεικτικά στοιχεία συγκεντρώνονται κατά παράβαση του παρόντος άρθρου δεν είναι παραδεκτά, εκτός αν η χρήση των εν λόγω αποδεικτικών στοιχείων δεν θίγει την εν γένει αμεροληψία της διαδικασίας.

διαγράφεται

Or. fr

Αιτιολόγηση

Η παράγραφος αυτή διαγράφεται επειδή περιελήφθη στο άρθρο 10 σχετικά με τα μέσα ένδικης προστασίας.

Στηρίζεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών της 10ης Δεκεμβρίου 1984 κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, το άρθρο 15 της οποίας ορίζει ότι «κάθε συμβαλλόμενο μέρος μεριμνά ώστε οποιαδήποτε δήλωση που διαπιστώνεται ότι αποσπάστηκε με βασανιστήρια να μη χρησιμοποιείται ως αποδεικτικό στοιχείο σε καμία διαδικασία, παρά μόνο κατά του προσώπου που κατηγορείται για βασανιστήρια, ως απόδειξη του ότι έγινε η δήλωση», βασίζεται επίσης στη γενική παρατήρηση αριθ. 20 της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών που ορίζει ότι "είναι σημαντικό ο νόμος να απαγορεύει τη χρήση ή να κηρύσσει μη παραδεκτές σε μία δικαστική διαδικασία τις δηλώσεις και ομολογίες που αποσπάστηκαν με βασανιστήρια ή με κάθε άλλη απαγορευόμενη μεταχείριση", καθώς και στη νομολογία του ΕΔΔΑ (απόφαση του τμήματος μείζονος συνθέσεως Gäfgen κατά Γερμανίας 2005, απόφαση El-Masri κατά Βελγίου, 2012...).

Τροπολογία 37

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 7 – παράγραφος 2 α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

2 α. Η άσκηση του δικαιώματος σιωπής δεν μπορεί ποτέ να θεωρείται ως επιβεβαίωση των πραγματικών περιστατικών.

Αιτιολόγηση

Πρέπει να δοθεί έμφαση στο ότι η άσκηση του δικαιώματος μη αυτοενοχοποίησης και μη συνεργασίας και η άσκηση του δικαιώματος σιωπής επ' ουδενί μπορούν να θεωρηθούν επιβεβαίωση των πραγματικών περιστατικών.

Τροπολογία 38**Πρόταση οδηγίας****Άρθρο 7 – παράγραφος 3**

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

3. Η άσκηση του δικαιώματος σιωπής δεν χρησιμοποιείται κατά του υπόπτου ή του κατηγορουμένου σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας και δεν θεωρείται επιβεβαίωση των πραγματικών περιστατικών.

Τροπολογία

3. Η άσκηση του δικαιώματος σιωπής δεν χρησιμοποιείται κατά του υπόπτου ή του κατηγορουμένου σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας.

Αιτιολόγηση

Η φράση «δεν θεωρείται επιβεβαίωση των πραγματικών περιστατικών» απαλείφθηκε διότι περιελήφθη σε ένα νέο άρθρο, 7 παράγραφος 2α (νέα).

Τροπολογία 39**Πρόταση οδηγίας****Άρθρο 7 – παράγραφος 4**

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

4. Οιαδήποτε αποδεικτικά στοιχεία συγκεντρώνονται κατά παράβαση του παρόντος άρθρου δεν είναι παραδεκτά, εκτός αν η χρήση των εν λόγω αποδεικτικών στοιχείων δεν θίγει την εν γένει αμεροληψία της διαδικασίας.

Τροπολογία

διαγράφεται

Αιτιολόγηση

Η παράγραφος αυτή διαγράφεται επειδή περιελήφθη στο άρθρο 10 σχετικά με τα μέσα ένδικης προστασίας.

Στηρίζεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών της 10ης Δεκεμβρίου 1984 κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, το άρθρο 15 της οποίας ορίζει ότι «κάθε συμβαλλόμενο μέρος μεριμνά ώστε οποιαδήποτε δήλωση που διαπιστώνεται ότι αποσπάσθηκε με βασανιστήρια να μη χρησιμοποιείται ως αποδεικτικό στοιχείο σε καμία διαδικασία, παρά μόνο κατά του προσώπου που κατηγορείται για βασανιστήρια, ως απόδειξη του ότι έγινε η δήλωση», βασίζεται επίσης στη γενική παρατήρηση αριθ. 20 της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών που ορίζει ότι "είναι σημαντικό ο νόμος να απαγορεύει τη χρήση ή να κηρύσσει μη παραδεκτές σε μία δικαστική διαδικασία τις δηλώσεις και ομολογίες που αποσπάσθηκαν με βασανιστήρια ή με κάθε άλλη απαγορευόμενη μεταχείριση", καθώς και στη νομολογία του ΕΔΔΑ (απόφαση του τμήματος μείζονος συνθέσεως Gäfgen κατά Γερμανίας 2005, απόφαση El-Masri κατά Βελγίου, 2012...).

Τροπολογία 40

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 8 – παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν τη δυνατότητα απόφασης του δικάζοντος δικαστηρίου περί ενοχής ερήμην του υπόπτου ή του κατηγορουμένου, υπό τον όρο ότι ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος:

α) εν ευθέτω χρόνω:

i) *είτε* είχε κλητευθεί αυτοπροσώπως και με την κλήτευση είχε ενημερωθεί σχετικά με την προγραμματισμένη ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της δίκης, είτε είχε δι' άλλων μέσων ενημερωθεί πραγματικά και επισήμως για την προγραμματισμένη ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της δίκης αυτής, κατά τρόπον ώστε να αποδεικνύεται σαφώς ότι τελούσε εν γνώσει της προγραμματισμένης δίκης·

και:

ii) είχε ενημερωθεί ότι μπορεί να εκδοθεί απόφαση σε περίπτωση που δεν εμφανιστεί στη δίκη·

Τροπολογία

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν τη δυνατότητα απόφασης του δικάζοντος δικαστηρίου περί ενοχής ερήμην του υπόπτου ή του κατηγορουμένου, υπό τον όρο ότι ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος:

α) εν ευθέτω χρόνω:

i) είχε κλητευθεί αυτοπροσώπως και με την κλήτευση είχε ενημερωθεί **σαφώς και χωρίς αμφιβολίες** σχετικά με την προγραμματισμένη ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της δίκης

και:

ii) είχε ενημερωθεί ότι μπορεί να εκδοθεί απόφαση σε περίπτωση που το πρόσωπο δεν εμφανιστεί στη δίκη·

ή

β) τελούσε εν γνώσει της προγραμματισμένης δίκης, είχε δώσει δε εντολή σε δικηγόρο, τον οποίον διόρισε είτε το ενδιαφερόμενο πρόσωπο είτε το κράτος, να τον/την εκπροσωπήσει στη δίκη, και εκπροσωπήθηκε όντως από αυτόν τον δικηγόρο στη δίκη.

και:

β) τελούσε εν γνώσει της προγραμματισμένης δίκης, είχε δώσει δε εντολή σε δικηγόρο, τον οποίον διόρισε είτε το ενδιαφερόμενο πρόσωπο είτε το κράτος, να τον/την εκπροσωπήσει στη δίκη, και εκπροσωπήθηκε όντως από αυτόν τον δικηγόρο στη δίκη.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Διεξαγωγή ποινικής διαδικασίας απουσία του κατηγορουμένου αποτελεί στην ουσία της παραβίαση των δικονομικών δικαιωμάτων του κατηγορουμένου. Η νομολογία του ΕΔΔΑ ορίζει σαφώς ότι η παρουσία αυτοπροσώπως του κατηγορουμένου κατά τη διαδικασία αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα προστατευόμενο από το άρθρο 6 παρ. 1 και 6 παρ. 3 της ΕΣΔΑ. Είναι λοιπόν ανάγκη να περιοριστούν αυστηρά οι περιπτώσεις που μπορεί να εκδοθεί απόφαση απουσία του ενδιαφερομένου.

Τροπολογία 41

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 8 – παράγραφος 2 α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

2 α. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να προβλέψουν τη δυνατότητα του δικαστηρίου που είναι αρμόδιο να αποφανθεί για την ενοχή απουσία του υπόπτου ή κατηγορουμένου παρά μόνον όταν η παράβαση που αποτελεί αντικείμενο της διαδικασίας αυτής τιμωρείται με πρόστιμο και επ' ουδενί όταν η παράβαση αυτή επισύρει ποινή φυλάκισης.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Διεξαγωγή ποινικής διαδικασίας απουσία του κατηγορουμένου αποτελεί στην ουσία της παραβίαση των δικονομικών δικαιωμάτων του κατηγορουμένου. Η νομολογία του ΕΔΔΑ

(απόφαση *Sejdonic* κατά Ιταλίας της 1ης Μαρτίου 2006· απόφαση *Stoichkov* κατά Βουλγαρίας της 24ης Μαρτίου 2005) ορίζει σαφώς ότι η παρουσία αυτοπροσώπως του κατηγορουμένου κατά τη διαδικασία αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα προστατευόμενο από το άρθρο 6 παρ. 1 και 6 παρ. 3 της ΕΣΑΔ. Είναι λοιπόν ανάγκη να περιοριστούν αυστηρά οι περιπτώσεις που μπορεί να εκδοθεί απόφαση απουσία του ενδιαφερομένου.

Τροπολογία 42

Πρόταση οδηγίας Άρθρο 9 α (νέο)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

Άρθρο 9α

Ευάλωτα άτομα

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές ανάγκες των ευάλωτων ατόμων όταν αυτά καθίστανται ύποπτοι ή κατηγορούμενοι.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Η διάταξη αυτή που αποσκοπεί στην προστασία των ευάλωτων ατόμων κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας είναι αναγκαία. Εξάλλου, περιλαμβάνεται σε πολλές άλλες οδηγίες του χάρτη πορείας για τις εγγυήσεις στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας.

Τροπολογία 43

Πρόταση οδηγίας Άρθρο 10 – παράγραφος 2 α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

2 α. Οιαδήποτε αποδεικτικά στοιχεία εκμαιεύονται με παραβίαση των άρθρων 6 και 7 δεν είναι παραδεκτά.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Η παρούσα τροπολογία συνδέεται με τις τροπολογίες επί των άρθρων 6 παρ.4 και 7 παρ.4. Στηρίζεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών της 10ης Δεκεμβρίου 1984 κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, το άρθρο 15 της οποίας ορίζει ότι «κάθε συμβαλλόμενο μέρος μεριμνά ώστε οποιαδήποτε δήλωση που διαπιστώνεται ότι αποσπάσθηκε με βασανιστήρια να μη χρησιμοποιείται ως αποδεικτικό στοιχείο σε καμία διαδικασία, παρά μόνο κατά του προσώπου που κατηγορείται για βασανιστήρια, ως απόδειξη του ότι έγινε η δήλωση», βασίζεται επίσης στη γενική παρατήρηση αριθ. 20 της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών που ορίζει ότι "είναι σημαντικό ο νόμος να απαγορεύει τη χρήση ή να κηρύσσει μη παραδεκτές σε μία δικαστική διαδικασία τις δηλώσεις και ομολογίες που αποσπάσθηκαν με βασανιστήρια ή με κάθε άλλη απαγορευόμενη μεταχείριση", καθώς και στη νομολογία του ΕΔΔΑ (απόφαση του τμήματος μείζονος συνθέσεως Gäfgen κατά Γερμανίας 2005, απόφαση El-Masri κατά Βελγίου, 2012...).

Τροπολογία 44

Πρόταση οδηγίας Άρθρο 11 α (νέο)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

Άρθρο 11 α

Έκθεση

Η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, το αργότερο έως [2 έτη μετά την προθεσμία μεταφοράς] έκθεση που αποσκοπεί στο να διαπιστωθεί κατά πόσον τα κράτη μέλη έλαβαν τα απαραίτητα μέτρα για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία.

Or. fr

Αιτιολόγηση

Αυτή η υποχρέωση έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περιλαμβάνεται στις άλλες οδηγίες του χάρτη πορείας για τις εγγυήσεις στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ο εισηγητής εκφράζει την ικανοποίησή του για την «Τελική δέσμη - Δικονομικά δικαιώματα» που υπέβαλε η Επιτροπή και που περιλαμβάνει τρεις προτάσεις οδηγίας, κατόπιν της έγκρισης των τριών πρώτων μέτρων του Οδικού χάρτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενίσχυση των δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων ή κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες¹. Με τις τρεις αυτές οδηγίες θα ολοκληρωθεί το υφιστάμενο ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο για τα δικαιώματα υπεράσπισης των υπόπτων, κατηγορουμένων ή διωκομένων στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης: πρόκειται για καίρια μέσα για την διασφάλιση της διεξαγωγής δίκαιων δικών σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και του απόλυτου σεβασμού των δικαιωμάτων υπεράσπισης, όπως αυτά κατοχυρώνονται με τις Ευρωπαϊκές συνθήκες, τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Θεμελιωδών δικαιωμάτων και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ).

Ο εισηγητής εκφράζει συνεπώς την ικανοποίησή του για την πρόταση της Επιτροπής σχετικά με την ενίσχυση ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας. Το τεκμήριο αθωότητας αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα και βασική αρχή για την αποφυγή αυθαιρεσιών και κάθε κατάχρησης σε μία ποινική διαδικασία και για αρχή που διέπει την προστασία του δικαιώματος για δίκαιη δίκη, δυνάμει του άρθρου 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), του άρθρου 48 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και του Διεθνούς συμφώνου για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα και της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Αυτή η πρόταση οδηγίας καθίσταται πολλώ μάλλον σημαντικότερη, καθόσον παρατηρείται σήμερα και σε πολλά μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μία υποβάθμιση των δικαιωμάτων των υπόπτων και κατηγορουμένων καθώς και διάβρωση της αρχής του τεκμηρίου αθωότητας.

Ο εισηγητής, ωστόσο, είναι της άποψης ότι η Επιτροπή ακολούθησε την αρχή της ήσυχου προσπαθείας και παρουσίασε μια πρόταση στερούμενη φιλοδοξιών, σε σημείο που κινδυνεύει να εναρμονίσει τις εθνικές διατάξεις «προς τα κάτω». Επί πλέον, ορισμένες διατάξεις της αρχικής πρότασης είναι από αμφισβητήσιμες έως απαράδεκτες, όπως η αιτιολογική σκέψη 17 που αναφέρεται στη δυνατότητα των αρχών να κάνουν χρήση μέσων καταναγκασμού. Συνεπώς, ο εισηγητής επιθυμεί να προτείνει διάφορες τροποποιήσεις της αρχικής πρότασης που αποσκοπούν όλες σε ένα γενικό στόχο, στην ενίσχυση της προστασίας των υπόπτων και των κατηγορουμένων στην Ευρώπη.

Με την πρώτη τροπολογία υπογραμμίζεται πρωτίστως η ανάγκη να ενισχυθεί η αναφορά στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, στο διεθνές Σύμφωνο για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα και στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Μία δεύτερη σειρά τροπολογιών αποσκοπεί να διευκρινίσει το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας: το πεδίο εφαρμογής σε πρόσωπα (η οδηγία πρέπει να εφαρμόζεται και σε νομικά πρόσωπα

¹ Ψήφισμα του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, για έναν οδικό χάρτη για την ενίσχυση των δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων ή κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες (2009/ C 295/01).

διότι οι ποινικές διώξεις εις βάρος νομικών προσώπων πρέπει να εξετάζονται με την αυτή ακεραιότητα όπως και για τα φυσικά πρόσωπα· καθώς και στα πρόσωπα που καλούνται ή ανακρίνονται ως μάρτυρες και που καθίστανται ή μπορούν να καταστούν ύποπτα κατά τη διάρκεια της ανάκρισης), το πεδίο χρονικής εφαρμογής της στον χρόνο (η οδηγία πρέπει να εφαρμόζεται από τη στιγμή που ένα πρόσωπο καθίσταται ύποπτος ή κατηγορούμενος, σε όλα τα στάδια της διαδικασίας και έως το οριστικό τέλος της εν λόγω διαδικασίας) και το υλικό πεδίο εφαρμογής της (η οδηγία εφαρμόζεται όταν η διαφορά εμπίπτει στον «ποινικό τομέα», όπως αυτός ορίζεται από την ΕΣΔΑ).

Τέλος, το άρθρο 4 της πρότασης οδηγίας αποτελεί θεμελιώδη διάταξη για την προστασία των υπόπτων ή κατηγορουμένων έναντι των πρόωγων δηλώσεων ενοχής. Ωστόσο, λόγω της μινιμαλιστικής σύνταξης του άρθρου αυτού δεν υπάρχουν επαρκείς οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή της προστασίας αυτής. Με τις τροπολογίες που προτείνει ο εισηγητής αποσκοπείται να αποσαφηνισθεί το περιεχόμενο του άρθρου αυτού ως προς τα πρόσωπα και τις αρχές στις οποίες εφαρμόζεται η απαγόρευση αυτή κατηγοριών δημοσία πριν από την καταδίκη. Άλλωστε, το τεκμήριο αθωότητας παραβιάζεται συστηματικά από τα μέσα ενημέρωσης και τον τύπο. Είναι ανάγκη να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη θα αποκτήσουν την δέουσα νομοθεσία για την πρόληψη τέτοιων παραβιάσεων.

Η αρχή σύμφωνα με την οποία η εισαγγελική αρχή είναι εκείνη που φέρει το βάρος της αποδείξεως και σύμφωνα με την οποία κάθε ενδεχόμενη αμφιβολία ως προς την ενοχή πρέπει να αποβαίνει υπέρ του κατηγορουμένου, δηλαδή η εφαρμογή της αρχής «η αμφιβολία υπέρ του κατηγορουμένου», (*in dubio pro reo*), που κατοχυρώνεται με το άρθρο 5, είναι θεμελιώδης για τη διασφάλιση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη. Επομένως, ο εισηγητής θεωρεί επικίνδυνο να περιλαμβάνεται στο άρθρο 5.2. μια πραγματική αρχή αντιστροφής του βάρους της αποδείξεως, στο διατακτικό ενός νομοθετικού κειμένου.

Το δικαίωμα σιωπής, το δικαίωμα μη αυτοενοχοποίησης και το δικαίωμα μη συνεργασίας, για τα οποία γίνεται λόγος στα άρθρα 6 και 7 της πρότασης οδηγίας, αποτελούν επίσης πυρηνικά στοιχεία του τεκμηρίου αθωότητας. Είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι το δικαίωμα σιωπής δεν σημαίνει ότι η άρνηση του υπόπτου ή του κατηγορουμένου να ομιλήσει δεν συνιστά παράπτωμα, το δικαίωμα σιωπής συνεπάγεται ότι ο δικαστής, όταν αποφαινεται σχετικά με την ενοχή ενός προσώπου, δεν δύναται να συναγάγει κανένα συμπέρασμα από τη σιωπή του. Ο εισηγητής εκφράζει την ικανοποίησή του για τα άρθρα 6 παράγραφος 4 και 7 παράγραφος 4 που θέτουν τον κανόνα του μη παραδεκτού των αποδεικτικών στοιχείων που λαμβάνονται με παραβίαση των άρθρων αυτών. Η αρχή αυτή πρέπει να διατηρηθεί και να ενισχυθεί. Κάθε αποδεικτικό στοιχείο που αποσπάται με παραβίαση του δικαιώματος μη αυτοενοχοποίησης και μη συνεργασίας, που κατοχυρώνονται με το άρθρο 6 ή με παραβίαση του δικαιώματος σιωπής που κατοχυρώνεται με το άρθρο 7 της παρούσας οδηγίας πρέπει, όντως, να είναι μη παραδεκτό. Διότι η χρησιμοποίηση, στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, δηλώσεων ή αποδεικτικών στοιχείων που αποσπάστηκαν με παραβίαση των δικαιωμάτων αυτών καθιστά αυτομάτως τη διαδικασία στο σύνολό της άδικη.

Τέλος, το δικαίωμα του κατηγορουμένου να παρίσταται στη δίκη του αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο του τεκμηρίου αθωότητας που σήμερα προστατεύεται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης και από την απόφαση πλαίσιο σχετικά με την αναγνώριση της εκτέλεσης των αποφάσεων των ποινικών δικαστηρίων που εκδίδονται «ερήμην». Η πρόταση οδηγίας προσφέρει μια ευκαιρία για τη βελτίωση της προστασίας που

παρέχει το μέσο αυτό και τη διασφάλιση ότι όλοι οι κατηγορούμενοι και οι ύποπτοι που εμπλέκονται σε ποινική διαδικασία θα επωφελούνται από αυτά. Το πεδίο εφαρμογής του άρθρο 8 παράγραφος 2 σχετικά με τις περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται η ερημοδικία πρέπει να περιοριστεί κατά το δυνατόν.